

VII. évfolyam 3. szám 2007. ősz

magyartarka

A Magyartarka Tenyésztők Egyesületének információs lapja

Cimlapfotó: Czire Alpár - Fenyítés

Vegyen részt Ön is a 2008-ban rendezendő VI. "Tarka" Nemzetközi Fotópályázaton!

V. Tarka Fotópályázat helyezettjei

I. helyezett: Czire Alpár (Székelykeresztúr - Románia)

II. helyezett: Zágon László (Nagykanizsa)

III. helyezett: Frank Szabó Sándor (Veszprém)

Különdij: Gyenes Kálmán (Szeged)

Tisztelt Olvasó!

Szent Mihály napja a számadás ideje. Sok népszokás fűződik e naphoz, ekkor hajtották be a jószágot a legelőről a téli szállásra és számoltak el a pásztorok a nyájjal, gulyával.

A számadást mi is megkezdhetjük. Egy csapadék nélküli enyhe télen, száraz tavaszon, forró is nagyon száraz nyáron vagyunk túl. Az egész évben tapasztalható lassú tej áremelkedés, a hús piac csődje, igen csak embert próbáló időszak volt. Előttünk áll egy tél, az egeket súroló igen magas szálas, tömeg és abraktakarmány árakkal. Nem kellett különösebb látónoki képesség, ahhoz hogy ezeket a magas takarmány árakat megjósoljuk. Nehéz év volt ez eddig és igen nehéz lesz a folytatása is. Csak kitartásra tudom Önöket biztatni, arra, hogy ne adják fel. Egy tehenet néhány perc alatt lelehet vágni, de évek kellenek ahhoz, hogy felneveljük hogy, tejet húst adjon. Lassan kifogynak a 3. országba szánt és az Unióban maradt marhahús készletek. Valamiféle elmozdulás már érezhető az árakban is. A tej ára, pedig szépen elindult felfele. Nagyon figyeljenek a 2008-as szerződéskötéseknél az árakra!

A jelek arra mutatnak, hogy sokan tagjaink közül a pillanatnyi nehézségek ellenére a jövő fele tekintenek, hiszen közel kettőszáz tenyésztőszervezeti igazolást adtunk ki az EMVA fejlesztési programhoz. Örömmel tettük.

Csak biztatni tudom Önöket, tartsanak ki, tartsanak ki a fajta mellett ezekben a nehéz időkben is.

*Füller Imre
ügyvezető igazgató, MTE*

Tartalomjegyzék

VII. Tarka Fesztivál	4
Bemutakozik a kenyéri Egyetértés Kft.	6
Medve János: Ózd	7
Farmer Expo, Debrecen	9
Gasztronómiai nap Debrecenben	15
Magyartarka növendék bikák hizlalási és vágási teljesítménye	16
Kerekes György 60 éves	19
Egy kiállítás képei	16

Címlapfotó: Czire Alpár, Fenyítés

**A Magyartarka Tenyésztők Egyesülete
információs lapja**

A szerkesztőbizottság tagjai:

Dr. Holló István
Dr. Húth Balázs
Dr. Polgár J. Péter
Dr. Stefler József

Főszerkesztő: Füller Imre

Szerkesztőség:

Magyartarka Tenyésztők Egyesülete
7150 Bonyhád, Zrínyi út 3.
tel.: 74/451-022, fax: 74/451-022
e-mail: info@magyartarka.axelero.net
web: <http://www.magyartarka.hu>

ISSN 1587-9305

Kiadó: Magyartarka Tenyésztők Egyesülete
7150 Bonyhád, Zrínyi út 3.
tel.: 74/451-022, fax: 74/451-022
e-mail: info@magyartarka.axelero.net

Felelős kiadó: Rácz Károly
DTP: Szalai Norbert

Nyomda: Pethő & Társa Nyomda
Megjelenés: negyedévente 2.000 példányban

Füller Imre ügyvezető igazgató, MTE

VII. TARKA FESZTIVÁL

Tizennégy évvel ezelőtt az akkor még Pannónia Mezőgazdasági Szövetkezetben, mint főállattenyésztő és a II. számú telep (Kakasd) vezetője dolgoztam. Ezen a telepen működött egy kényszervágóhid is, ahol a környék gazdaságai és östermelői a kényszervágásokat végeztették. A szomszéd gazdaságok vezetőivel, gazdákkal a telepen való találkozások során gyakran felvetődött a kérdés, miért nem találkoznak a környék állattenyésztői, állatorvosai úgy, mint régebben? Akkor ugyanis évente egy-két alkalommal összejöttünk, meghallgattunk néhány aktuális problémával foglalkozó előadást és elbeszélgettünk sikereinkről, gondjainkról. Egy ilyen beszélgetés közben megérkezett dr. Kiszler Gyula kerületi főállatorvos úr is és bekapcsolódott a beszélgetésbe. Úgy döntöttünk megszervezzük ezt a találkozót. Így került megrendezésre a következő évben az I. Bonyhádi ál-

lategészségügyi és állattenyésztési tanácskozás. Később e rendezvény kibővítésével született meg a Tarka Fesztivál, melyet a Magyartarka Tenyésztők Egyesülete és társszervezői 2007. augusztus 10-11-én hetedik alkalommal rendeztek meg. A nevet a magyartarka, a Bonyhád is híressé tevő szarvasmarha adta, de a "tarka" szélesebb értelmű, mint a fajta név a rendezvény sokszínűsége is benne van.

A VII. Tarka Fesztivál megrendezését 55 támogató segítette, akik részben bonyhádi vállalkozások, cégek, de vannak a város határain, sőt a megye határain túli támogatók is. Sok Egyesületi tag támogatta a rendezvényt, akiknek ez úton is szeretnék köszönetet mondani. Egyesületi tag támogatóink: Aparhanti Búzavirág Mg. Sz.; ÁT Kft. Gödöllő; Bonyhád, Pannónia Mg. Zrt.; Felső-Karasica Kft. Kátoly; OMT Zrt. Gödöllő;

Teveli Zrt.; Nemes János magántenyésztő.

Az első napon került megrendezésre immár XI. alkalommal a Bonyhádi állategészségügyi és állattenyésztési tanácskozás - országos agrárfórum. A konferenciát - a hagyományainkhoz híven - Potápi Árpád Bonyhád város polgármestere nyitotta meg, aki üdvözölte a jelen lévő előadókat, a konferencián megjelenteket, majd ünnepélyesen megnyitotta a VII. Tarka Fesztivált. A konferenciát levezető elnök Füller Imre ügyvezető igazgató emlékezett vissza a tanácskozás első megszervezésének történetére, majd felkérte Benedek Fülöp szakállamtitkár urat előadása megtartására "Az agráragazat időszerű kérdései" címmel. Szakállamtitkár úr előadásában elemezte a mezőgazdaság, részletesebben az állattenyésztés jelenlegi helyzetét, majd a várható fejlődést. Elmondta, hogy a minisztérium cél-

ja az állattenyésztés és növénytermesztés helyes arányának visszaállítása, ezért a következő időszakban az állattenyésztés nagyobb figyelmet kap a támogatások terén is. Szólt az országot sújtó aszályról és a gazdálkodók gondjainak enyhítését célzó kormányzati intézkedésekről. A második előadó Madari Jenő elnök úr - Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal - a 2007. január 1-től működő Hivatal tevékenységéről beszélt. Elmondta, hogy ez az első ilyen meghívása, amin elmondhatja miért is született meg a MGSZH. Az előadások után a kérdések következtek. Sok kérdés érkezett írásban, melyet megküldtünk az előadóknak, akik válaszoltak minden írásban beküldött kérdésre és a helyszínen feltett kérdésekre is.

Az országos agrárfórum hivatalos része dr. Solymosi József miniszteri főtanácsadó zárszavával fejeződött be. Ebéd és közben kötetlen beszélgetés következett, a magyartarka sült ökör és gulyás házi csipetkével mindenkinek nagyon ízlett. Itt kell elmondanom, hogy az első tanácskozás óta az ebédet Fördös József barátom főzi, a házi csipetkét, pedig Nemes Jánosné, Márti (Egyesületi tagunk) és csapata készíti el. Mint minden alkalommal az ebéd most is jól sikerült, a 400 főre készült gulyás (három üstben) el is fogyott. A kötetlen beszélgetés sokáig tartott, hiszen már a délutáni műsorok is elkezdődtek a szabadtéri színpadon, de a konferencia résztvevői még mindig kitarottak, beszélgettek az előadóinkkal és egymással. A jelenlévők véleménye alapján is sikeresnek értékeltük a fórumot. A résztvevők elmondták, sok új és hasznos információt kaptak, megvitatták egymással ügyes-bajos dolgaikat, majd úgy köszöntek el, hogy "jövőre augusztus második hétvégéjén találkozunk ugyanitt". Érdekességgé szeretném megemlíteni, hogy a konferenciára egyik tagunk - 74 éves hódmezővásárhelyi Ernő bácsi - vonattal és busszal érkezett. Köszönő levelében leírja, hogy nagyon jól érezte magát, sok jó emberrel ismerkedett meg.

A délutáni program szereplői: Titti Corsi Dance Club, Bonyhádi Ifjúsági Dalszínház, Magic Dance Baja, Szekszárdi Tücsök Klub, Varga Feri -Balassy Betty, Bonyhád Városi Fúvószenekar, Szekszárd Junior Stars együttesek voltak. Bonyhád város 30 éves évfordulóját is

ünnepelte, így sok külföldi vendégünk is volt Németországból (testvérvárosok Wernau, Hochheim), Lengyelországból, Romániából.

Mindkét napon a programokra motorosok - 44 óriás motor két tehénjelmezesel - hívogatták a város lakóit.

A második napon délelőtt telt ház előtt a Légy jó mindhalálig című musical-t adta elő a Szekszárdi Tücsök Klub. Jól sikerült előadás volt.

A fotópályázat díjátadó ünnepségére menet itt is, ott is, a mellékutcákból bográcsot a hátukon cipelő emberekkel találkozottam. A délutáni pihenő után sokan igyekeztek a rendezvényre gyalogosan baráti társaságok, munkahelyek, hiszen hamarosan kezdődik a főzőcske.

Délután 14 órakor került sor az V. "Tarka" Nemzetközi Fotópályázat díjainak átadására, melyre az idei évben 39 nevezés érkezett, 155 képpel. A zsűri 80 fotót talált alkalmasnak a kiállításra. A képeket 2006. augusztus 2-án három tagú zsűri díjazta az I. díjat Czire Alpár (Székelyudvarhely), II. díjat Zágon László (Nagykanizsa), III. díjat F. Szabó Sándor Veszprém, a Magyartarka Tenyésztők Egyesülete különdíját Gyenes Kálmán Szeged, kapták.

A szabadtéri színpadon e közben elkezdődött a fúvószenekarok találkozója. Bonyhád ifjú fúvósai szórakoztatták a jelenlévőket.

A nagy attrakció délután, 15 órakor kezdődött. Potápi Árpád Bonyhád polgármestere és dr. Solymosi József FVM miniszteri főtanácsadó pisztolylövessel indította a "Főzőcske" startját. A pisztolylövés után hatalmas füst gomolygott a városközpont felett. A pisztolylövés engedélyt adott a tűzgyújtásra, megkezdődött a főzés. Ismét rengeteg ember volt Bonyhád szabadtéri színpada környékén. Több mint 200 bográcsban, üstben, több mint 4000 személy részére főtt magyartarka húsból készült finomság, mely "főzőcske" alatt neves előadóművészek szórakoztatták a jelenlévőket. Bonyhádi Bartók Béla Városi Zeneiskola ifjúsági fúvószenekara, Ladies and Gentlemen - Eurodance Táncstúdió, Sugarloaf, Grease- Pomádé - Eurodance Tánc-

stúdió, Szöcske Akrobatikus Rock and Roll Klub, Sasvári Sándor. A két nap alatt egy tonna magyartarka hús került az asztalra sült "ökör", gulyás és pörkölt formájában. Volt, aki egy kis csülökkel, körömmel meg is bolondította a bográcsos főztjét. Közben 18 órakor polgármester úr a színpadra szólította a 30 évvel ezelőtt születetteket (1977) egy pezsgős koccintásra, hiszen ők a várossá nyilvánítással egyidősek. A parkolóban pedig a Paksi Atomerőmű Tűztoltósága tartott alpin-technikai bemutatót. A finom ételeket Faddi Varga János királyi főszakács és felesége a királyi főkukta értékelte és díjazta az első 5 legfinomabbat. A hangulat nagyon jó volt, szólt a sramli zene, táncoltak mulattak az emberek. Kóstolgatták egymás borát, pálinkáját igazán baráti hangulat alakult ki. Az esti bál kis csúszással kezdődött, de nagyon jó hangulatú bál lett. A tűzijátékot egy kis eső szerte volna megzavarni, de nem sikerült. Néhány percig esett, aztán ismét jóra fordult az idő. A nap végére megmaradt közönség nem akart haza menni és a zenekart sem engedték haza.

Végül éjjel kettőkor elkészönt a "VII. Tarka Fesztivál".

Kovács Zoltán

BEMUTATKOZIK A KENYERI EGYETÉRTÉS KFT.

Kenyeri, Sárvártól 10 km északra. A Cziráky grófok hajdan sertést és juhot tenyésztettek, ma színvonalas magyartarka tenyésztés folyik itt. Az egykori termelőszövetkezetből 2001-ben alakítottak a tagok (65 fő) gazdasági társaságot, 2002-ben kifizették a nyugdíjas üzletrészeket.

Jelenleg 33 aktív dolgozójuk van, ebből 27 tag és 6 alkalmazott.

A Kenyeri Egyetértés Kft. 1.230 ha területen gazdálkodik, magyartarkát tenyészt, takarmány- és ipari növényeket termeszt, ezáltal 33 embernek ad munkát, tudhatom meg Kovács Róbert ágazatvezetőtől (írásom a vele készült beszélgetés alapján készült).

Kezdetektől magyartarkát tenyésztettek, s gazdaságuk egyike azon keveseknek, akik kitarítottak e fajta mellett a szakosítási program éveiben is. Az éves átlagos állománynagyság 225 tehén, 250 növendék üsző és mintegy 100 hízóbika. Az állatokat kötetlen tartásban, mélyalmos istállóban tartják két telepen. A telepek régi építésűek, jó tájolásúak, s a modern termelési körülményekhez praktikusán átalakítottak. Az állományt 1 x 12-es halszállás rendszerű fejőházukban fejk, s naponta közel 3.000 liter extra tejet termelnek.

2006. év befejezési adatainak átlaga

Fejési átlag:	17,10
Istálló átlag:	12,70
Tejzsír %:	3,57
Tejfehérje %:	3,23
Csíraszám:	32.000
Szomatikus sejtszám:	210.000

Kötött elletőistállóban elletnek, az elletőistállót három szakaszra osztották, melyeket folyamatosan pihentetnek, fertőtlenítik az állásokat. A borjúszaporulati % 82, az elhullási % 12. 7-8 hetes korban választanak, 1-2 héttel később, mint az általános gyakorlat, de hasznosnak és megtérülőnek tartják az üszőnevelés

2006. év termelési, termékenyítési eredményei

305 napra korrigált termelés: 5.088 kg
KEKI: 382 nap
Teljesített laktációk száma: 3,6
Selejtezési arány: 25 %
Termékenyítési index (tehén): 1,7
Termékenyítési index (üsző): 1,3

szempontjából a későbbi választást. A növendék üszőket legeltetik, kerülük a hajtatasos nevelést, 16-18 hónapos korban veszik őket tenyésztésbe, de erre a korra minimum 380 kg testtömegűeknek kell lenniük. Az elsőborjasok kiesése 35%-os, főként nem szaporodásbiológiai okok, hanem a vártnál gyengébb termelés miatt selejtezik őket. A tehénállomány selejtezési okai: gyenge termelési eredmény, szaporodásbiológiai problémák.

Nem bikanevelő tenyészet, bár az eredményeik, s a tehenek külleme ezt lehetővé tenné. Vemhes üszőket az ideai évtől értékesítenek, 250.000 Ft/egyed áron. A használt bikákat (mindig többet használnak) a tej beltartalma, és mennyisége, valamint a küllem összbnyomása alapján választják ki. A látottak alapján jól

választanak, ugyanis igen egységes, egyöntetű állomány található a kezük alatt. Minden tehén kijár a telep melletti legelőre, amely nem csupán takarmányozás szempontjából kedvező, hanem jelentős szaporodásbiológiai előnnyel is jár.

Takarmányozásuk erjesztett tömegtakarmányokra alapozott, kukoricaszilázst (22 kg), lucernaszenázst (6 kg), réti szénát (3 kg), CCM-t (2,0 kg) és abrakot (3 kg) etetnek. A szövetkezet rendelkezik saját keverővel, a tápot maguk keverik. A gazdasági abrakot előállítják, a fehérje-hordozókat (szója, napraforgó) és az ásványianyag-kiegészítőket vásárolják. A csapadékhiány miatt az ideai év nem kedvezett a zöldlucerna etetésének, szeptember közepétől tudnak csak zöldlucernát vágni.

Optimisták a jövőt illetően, bíznak abban, hogy tartósan igény és kereslet lesz a jó minőségű tej után, amit tisztességesen meg is fizetnek.

A leválasztott bikaborjakat hizlalják, ennek időtartama és mértéke a mindenkori piaci igényektől függ.

Arra a kérdésre, hogy miként látja a magyartarka fajta jövőjét, sommás választ kapok: "Sajnos a múltban nem be-

csülték meg a magyar tenyésztők e fajtát. Helyette behoztak idegen fajtákat, s azokkal próbálkoztak. Ahelyett, hogy a magyartarkát nemesítették volna, s mára egy stabilan 5-6.000 l kiváló beltartalmú tejet termelő állományunk lehetne. A minőségi termék-előállítás, a költségérzékenység, a hosszú hasznos élettartam, a jó takarmányértékesítő képesség mind-mind amellel szólnak, hogy szép jövő előtt áll a magyartarka."

Beszélgetőpartnerem a 200-300 tehene (plusz szaporulat) állományokat tartja az ideálisnak, jobban kézben tartható, könnyen áttekinthető, de hatékony munkavégzés valósítható meg. Ezt a telepet járva be is bizonyítják.

Ami számomra nagyon szimpatikus volt a két telepen: a rend, a gondozottság és az olajozott működés. Jó érzés volt a telepeken végigsétálni.

Vágó Barnabás küllemi bíráló, MTE

MEDVE JÁNOS: ÓZD

Medve János neve ismerős lehet a magyartarka tenyésztők körében. Az utóbbi években kiállításokon bizonyítja tenyészetében rejlő lehetőségeit.

De nem is szaladjunk ennyire előre.

Medve János 1992-ben kezdte önállóan a szarvasmarha tenyésztést. Azért mondom hogy önállóan mert állattenyésztő családban nevelkedett. Szülei udvarán a szarvasmarha minden napos volt.

Már gyerekként közel került a szarvasmarhákhoz és ez végig kíséri napjainkon is.

A tenyésztete a mesés Szilvásváradtól pár kilométerre Csernely község határában található.

A telepet 1992-ben vásárolta meg. Azelőtt régi TSZ szarvasmarha telepként üzemelt. Romos elhanyagolt állapotban jutott hozzá 10ft/ m2-es áron.

Innen indult el a telep a szépülés útján. Jelenleg is nagy terveket szövöget a gazda mert komplex teleprekonstrukciós pályázaton kíván részt venni. Javítani kí-

vánja az állatok és az állat gondozók élet-körülményeit egyaránt.

A telep 30 üszővel indult, amit 60ft/kg-os áron vásárolt Bódvaszilásról. Évek óta saját szaporulatból és kevés vásárlásból növelgeti állományát ami mára átlépte a 100-as létszámot.

Később a telepről értékesített üszők árából jutott hozzá a másik profilt képező építőanyag kereskedéshez. Mondhatjuk, hogy a telep alapozta meg a két lábon állás lehetőségét.

Ha város zaja már elviselhetetlen Ózdról kimegy a természetbe a telepre és a környező legelőkre és ott töltődik fel.

A takarmány kiszolgálására 1993-ban kárpótlási jegyekből vásárolt legelőt, rétet és takarmány termő területet. 500ft-os áron licit nélkül jutott hozzá a területekhez. Közel 160 ha legelővel 28 ha lucernával és 25 ha silókukoricával oldja meg a takarmányozást.

A telep gépeit is jutányos áron vásárolta. A környéken felszámolásból jutott hozzá trágyaszóróhoz, silózóhoz. Új gépként vásárolt az elmúlt években erőgépet (MTZ- 820) és CLAAS 240 bálázót.

Termékenyítés során csak magyartarka tenyészbikákat használ. A bikákat a tordas-gyúrói tenyészetből vásárolta. Erős szikár a domboldalakat bíró bikákat választ. A Bükk domboldalait kell naponta járniuk.

A 120 darabos állomány rendszeresen állatorvosi felügyelet alatt áll. A nyilván tartási rendszer példás. Minden szükséges dokumentum még a szűrőpróba szerű vizsgálat alkalmával rendelkezésre áll.

A telepen fedett szín alatt tartják a szálas takarmányok jó részét. A jelenlegi takarmányárak mellett elismerésre méltó, hogy jelentős készlettel vág neki a télnek. Nem, szeret hazardírozni az állatok kiszolgálásával. Amennyiben nem fogy el minden ta-

karmány a jövő évi új termésig már most látható, hogy jó áron tudja azt értékesíteni.

Az állomány egyedei közül szinte minden évben találkozhatunk egyel-egyel valamelyik régiós állattenyésztési kiállításon. Láthattuk őket több Farmer Expón is ahol legutóbb borjas tehenével második díjas lett. De részt vett az utóbbi OMÉK-on is.

A telepről kikerülő állatokat igyekszik a lehető legjobb áron értékesíteni. A bikákat szerződés alapján adja el a régi kapcsolatokkal rendelkező partnerének. Mind belföldön mind külföldön is értékesít tenyész és hízóalapanyagot egyaránt.

A selejtezés minimális. Igyekszik minél tovább a tenyészetbe tartani az állatait.

Reméljük, viszont láthatjuk valamelyik következő kiállításon, addig is sok sikert és kitartást kívánok az Egyesület nevében is.

Harmat Akos tenyésztésvezető, MTE

FARMER EXPO, DEBRECEN

Több mint egy évtizeden keresztül Debrecenben a Farmer Expo Mezőgazdasági Kiállítás és Vásár időpontja hagyományosan az augusztus 20-ai ünnepségsorozathoz kötődött. Az időpont változtatását követően az elmúlt években a rendezvény sajnos csak nehezen talált magára, amit csak tetézett, hogy 2005-ben az OMÉK felemésztette a kiállításokra szánt támogatásokat és a tenyésztők energiáit. Így két éve az addig szép számú állatseregletből csak annyi maradt, hogy a szokásos show-bírálatot sem lehetett megtartani.

Az idei évben augusztus 29. és szeptember 1. között került megrendezésre az Expo, és szerencsére az elmúlt évek problémái megszűnni látszanak, a kiállítás ismét a régi színvonalával és családiaságával fogadta mind a kiállítókat, mind az ide látogatókat.

A magyartarka tenyészállatok létszáma is lehetővé tette, hogy vemhes üszóvalamint tenyészbika jelölt kategóriában show-bírálaton mutassuk be, és mérjük össze a fajtát reprezentáló egyedeket. Az összevetésre a kiállítás nyitó napján, szerdán délután került sor. A bírálatot Vágó Barnabás küllemi bíráló vezette, aki ez év augusztusától ismét az Egyesület munkatársaként dolgozik, és ő látja el a kelet-magyarországi régió bírálói és kapcsolattartási teendőit. A kiállított hat vemhes üszóból három vett részt a bírálaton, és kiemelkedően jó lábszerkezete miatt a 106-os katalógusszámú Fáraó lett a kategória első helyezettje (apja: 14588 Kocséri Rába Hillmann), melynek tenyésztője és kiállítója a hajdúnánási Béke Mezőgazdasági Szövetkezet. A hat fiatal tenyészbika jelölt közül második helyezést ért el a 114-es katalógusszámú (apja: 17760 Nyőgéri Buzogány Vásott), míg első helyezést a 116-os számú bika (apja: 18638 Ménesbirtok Dália Radnab). Mindkettő a Derecske Petőfi

Mg. Kft. tenyészetéből származik, és a kiállítás ideje alatt gazdára is találtak. Vevőik a Kft. visszajáró partnerei, és évek óta megelégedéssel használják a tenyészetből kikerült apaállatokat. A Farmer Expo-n hagyományosan ivadékcsoportok is részt vesznek, így az egyedek kategóriánkénti bírálatát követően az ivadékcsoportok versenyére került sor, melyen egy 14588 Rába apaságú üszó csoport, egy 18638 Dália apaságú- és egy 17760 Buzogány apaságú tenyészbika jelölt csoport vett részt. Az összevetésből ez utóbbi került ki győztesen, mivel a három Buzogány apaságú bika mutatta a leg-egyöntetűbb összképet mind méretében és izmoltságában, mind korrekt lábszerkezetüket tekintve.

A kiállításon négy borjas anyatehen is részt vett, melyek közül a 127-es katalógusszámú Titkos második helyezést ért el (apja: 15510 Ménesbirtok Tarka Profil, tenyésztője és tulajdonosa: Medve János Ózd), és a 121-es számú Lady-t találta a kategória legjobbjának a bírálatot végző bizottság (apja: 16528 Kocséri Zsenge Indianer, tenyésztője és tulajdonosa: Dembrovsky Sándor, Németsziget).

A díjak átadására másnap, csütörtökön került sor, ahol az előbbi helyezetteken kívül az Egyesület különdíját vehette át a Derecske Petőfi Mg. Kft. a kiállított magyartarka növendék tenyészbika utódcsoporthoz színvonalas bemutatásáért, valamint a hajdúnánási Béke Mezőgazdasági Szövetkezet az igényesen felkészített és kiállított borjas anyateheniért. A díjkiosztó részeként egy kis meglepetésre is sor került. Kerekes Györgyöt - aki sok más tisztsége mellett Egyesületünknek is elnökségi tagja - hatvanadik születésnapja és nyugdíjba vonulása alkalmából köszöntötték a Holstein-fríz Tenyésztők Egyesü-

letének, a Génbank-Semex Magyarország Kft. és a Magyartarka Tenyésztők Egyesületének munkatársai. Kerekes Györgynek ezúton is gratulálunk!

A pénteki napon több, a gasztronómiához, a tej- és húsfogyasztás népszerűsítéséhez kapcsolódó rendezvénynek is szervezői, társszervezői voltunk. A Holstein-fríz Tenyésztők Egyesületével és a Koncentrált Tejű Fajták Tenyésztő Egyesületével közösen egy nagyszabású Gasztronómiai Napot tartottunk, amelyen a Debrecen város és a térség ismert vendéglátó helyeinek mesterszakácsai mutatták meg, milyen ételleket lehet készíteni a magyartarka kiváló minőségű húsából. Az ételhez szükséges alapanyagot az egyesületi KSTV-ből származó fiatal bika húsából biztosítottuk. Az előadásokon fontos, nem mindenki számára közismert információkat hallhat-

tunk a tej- és húsfogyasztás jelentőségéről, a tej- és húskételek kedvező ételtani hatásáról.

Pavilonunkban a kiállítás ideje alatt hűtőpultot üzemeltettünk, ahol az érdeklődők folyamatosan különféle konyhakész, előkészített húsféleségeket tekinthettek meg. A Gasztronómiai Napon magyartarka húsból készült pörköltet kóstoltattunk az étkezősátorban. A kóstolón részt vevő látogatóknak egy kérdőívet kellett kitölteniük, amelyen a húsfogyasztási szokásokra vonatkozó kérdésekre kellett válaszolniuk, és a jó minőségű marhahúsból készült ételek kedvező ételtani hatásáról olvashattak információkat. A kapott válaszok megerősítették azt a várakozásunkat, hogy a magyar háztartások döntő többsége csak levesnek és pörköltnek használ marhahúst, frissen sültet alig készítenek belőle, aminek elsődleges oka az, hogy a kiskereskede-

lemben csak ritkán, véletlenszerűen lehet fiatal, jó minőségű marhahúshoz hozzájutni.

XVI. Farmer Expo mezőgazdasági kiállítás és vásár magyartarka show-bírálatának eredményei:

Magyartarka vemhes üszők helyezettei:

1. 106 katalógus számú Fáraó.
Tenyésztő, tulajdonos: Béke Mg. Szövetkezet Hajdúnánás

Magyartarka növendékbikák helyezettei:

2. 114 katalógus számú bika
Tenyésztő, tulajdonos: Derecske Petőfi Mg. Kft Derecske
1. 116 katalógus számú bika
Tenyésztő, tulajdonos: Derecske Petőfi Mg. Kft Derecske

Magyartarka fajta ivadékcsoport helyezettei:

1. 111, 113, 114 katalógus számú, 17760 Nyőgéri Buzogány Vásott apaságú növendék-

bika ivadék csoport.

Tenyésztő, tulajdonos: Derecske Petőfi Mg. Kft Derecske

Magyartarka anyatehén borjával helyezettei:

2. 127 katalógus számú Titkos anyatehén borjával.
Tenyésztő, tulajdonos: Medve János magán tenyésztő, Ózd
1. 121 katalógus számú Lady anyatehén borjával
Tenyésztő, tulajdonos: Dembrovsky Sándor magántenyésztő, Németsziget

KÜLÖNDÍJAK :

A Magyartarka tenyésztők egyesületének különdíjait kapja:

Derecske Petőfi Mg. Kft.: A kiállított magyartarka növendék tenyészbika ivadékcsoport színvonalas bemutatásáért.

Béke Mg. Szövetkezet: Az igényesen felkészített és kiállított borjas anyatehenekért.

**Gasztronómiai Nap, Debrecen
2007. augusztus 31.**

Fotók: Harmat Ákos, Vágó Barnabás

Gasztronómiai Nap, Debrecen 2007. augusztus 31.

Fotók: Harmat Ákos, Vágó Barnabás

Farmer Expo, Debrecen

2007. augusztus 29 - szeptember 1.

Fotók: Harmat Ákos, Vágó Barnabás

Farmer Expo, Debrecen 2007. augusztus 29 - szeptember 1.

Fotók: Harmat Ákos, Vágó Barnabás

Bognár László ügyvezető igazgató, HFTE - *Dr. Húth Balázs* fejlesztési- és marketingvezető, MTE

GASZTRONÓMIAI NAP DEBRECENBEN

Hagyományteremtő céllal indította útjára a Hosten-fríz Tenyésztők Egyesülete, a Magyarartarka Tenyésztők Egyesülete és a Koncentrált Tejű Fajták Tenyésztő Egyesülete a debreceni Farmer-Expo keretében megrendezett "A tejtermékek és a marhahús szerepe az egészséges táplálkozásban" című gasztronómiai rendezvényt, amelynek a szervezők kettős célt szántak. Egyrészt előadásokon keresztül megismertetni a résztvevőkkel a tej, és tejtermékek, valamint a marhahús szerepét a korszerű, egészségtudatos táplálkozásban, másrészt erősíteni a fogyasztói bizalmat a kiemelkedő minőségű magyar élelmiszerek és alapanyagok iránt. A cél, hogy a vásárlók körében pozitív kép alakuljon ki a tej- és tejtermékekről, valamint a marhahúsról, megismerjék azok elkészítését, elősegítve a fogyasztás bővülését. Az egyre gyakrabban napvilágot látott és döntően az import élelmiszerekkel kapcsolatba hozott botrányok és termékhamisítások különösen nagy jelentőséget kölcsönöznek az ilyen és ehhez hasonló rendezvényeknek.

A tej- és tejtermékek táplálkozásbiológiai értékéről, egészségvédő hatásáról dr. Fenyvessy József egyetemi tanár, a Szegedi Élelmiszeripari Főiskolai Kar főigazgatója tartott előadást.

Előadásában kitért a tej és tejtermékekben található tejsír (vaj) a fehérjék, vitaminok és ásványi anyagok rendkívül fontos egészségvédő és tápláló szerepére. Igyekezett szétoszlatni a reklámok által sugallt káros koleszterin veszélyt és bemutatni az úgynevezett funkcionális élelmiszerek "biológiailag aktív" hatóanyagokat tartalmazó savanyított tejterméke-

ket, mint például a kefireket és a joghurtokat. Ma már a korszerű táplálkozástudomány is elismeri a hatóanyagok rák megelőző és egészségvédő hatását. Az előadások alatt ízletes sajtokból, kefir- és joghurtitalokból álló kóstoló állt a hallgatóság rendelkezésére, amely jól egészítette ki az előadásban elhangzottakat.

A holstein egyesület standján a tej és tejtermékek széles választékával kínáltuk az érdeklődőket. A rendkívül sikeres kóstolóprogram során egy kis ízelítő tálcan mutattuk be a legkiválóbb hazai tejtermékeket és emellett kérdőívvel mértük fel az azokra vonatkozó ismereteket. Azt reméljük, hogy sok száz emberhez jutott el a hazánkban megtermelt tejből előállított tej és tejtermékek segítségével megvalósítható egészséges életmód üzenete.

A magyartarka húsa garantál-

tan biztonságos ételkészítés, ez már a "Magyartarka a tenyésztőtől az asztalig" című előadásban hangzott el. A résztvevők átfogó képet kaptak a születéstől a vágásig terjedő időszak tartás- és takarmányozástechnológiájáról. A természet-szerű tartásmód, a fajta kimagasló ellenálló képessége, a sokszor bizonytalan eredetű, költséges, ipari takarmányok mellőzése garantálja a kiváló minőséget és a fogyasztók biztonságát.

A magyartarka, mint alapanyag kiválóan alkalmas a minőségi élelmiszerek és ételek elkészítéséhez, hiszen húsa világos színű, porhanyós, jól márványozott, íz és zamatanyagokban gazdag. Mivel a hazai feldolgozók a felvásárlási árakban nem ismerik el a fajta kimagasló vágóértékét és húsmínőségét, a tenyésztők kénytelenek vágóállataikat döntően külföldre, elsősorban Dél-Európa országai-ba értékesíteni. Az export piac a hazainál

igényesebb és megfizeti a fajta nyújtotta minőségi kategóriát. Sajnos így a hazai fogyasztók és éttermek kénytelenek beérni az idős, döntően kiselejtezett tehén-től származó alapanyagokkal és csak ritkán jutnak hozzá a magyartarka által termelt minőségi húshoz. Ezt igazolja a kiállítás keretében elvégzett közvélemény kutatásunk a lakosság marhahús fogyasztási szokásairól is. E szerint a fogyasztók döntően pörkölt és leves alapanyagként vásárolnak marhahúst és a minőségi áruból készíthető frissensülteket a válaszadók csupán 1/3-a jelölte be. Véleményünk szerint a hazai üzletekben ritkán lehet jó minőségű, steak elkészítésére alkalmas alapanyagot beszerezni. Jó hír ugyanakkor, hogy a kérdőívet kitöltők nagy többsége a magyar származást és a megbízhatóságot tartja a legfontosabbnak, amikor marhahúst vásárol.

Az előadásokat követően Boros László

Venesz díjas és Mile József világbajnok mesterszakácsok, a hat fős chef csapat vezetői ismertették a felszolgálásra kerülő menüsört, amely összeállításánál arra törekedtünk, hogy a magyartarka fajta húsa és a három fajtakör tejéből készített termékek egyszerre jelenjenek meg az ételekben. Külön érdekesség, hogy valamennyi ételkülönlegességet a régió egy-egy kiváló mesterszakácsa készített el és mutatott be az éhes közönségnek.

A gasztronómiai nap végén a vendégek megtapasztalhatták a kiváló magyar élelmiszerekből mesterszakácsok által elkészített ételek felejthetetlen ízvilágát és bízunk abban, hogy szerény lehetőségeinkhez mérten hozzájárulhattunk a hazai élelmiszeripar termékeinek népszerűsítéséhez.

Polgár J. Péter, egyetemi docens, Pannon Egyetem - Keszthely

MAGYAR TARKA NÖVENDEK BIKÁK HIZLALÁSI ÉS VÁGÁSI TELJESÍTMÉNYE

A vizsgálatok előzményei

A Magyartarka tenyésztők Egyesülete folyamatosan végzi a fajta teljesítményvizsgálati és tenyészérték-becslési adatainak gyűjtését és rendszerezését. A bikák húss tenyészértékének becsléséhez utódaik hizlalási és vágási adatait is be kell gyűjteni. A bika genetikai hatása mellett rendkívül erőteljes befolyásoló hatást gyakorol a végtermék minőségére a környezet, amelyből az állat származik, illetve a hizlalás alatti tartás és takarmányozás. Ezen tényezők vizsgálatára a Pannon Egyetem munkatársai és az Egyesület szakemberei (Dr. Polgár J. Péter, Füller Imre, Bene Szabolcs, Török Márton, Harmat Ákos és Dr. Húth Balázs) közös programot dolgoztak ki. A vizsgálatok eredményeit 2007. augusztus 26-29. között Dublinban, a 48. Európai Állattenyésztési Kongresszus szarvasmarhatenyésztési szekciójában mutatták be egy angol nyelvű poszteren.

A vizsgálat anyaga és módszere

Értékelésünkben 352 ivadékvizsgálatban

tesztelt növendék bika adatit dolgoztuk fel. A bikák apai féltestvércsoportokat alkottak, apánként legalább 10 utód hizlalása és vágása történt meg. A vágási tulajdonságokra ható különböző környezeti tényezők hatását apamoddellel becsültük, így az alkalmazott modell fix hatásokat (környezeti hatások) és véletlen genetikai hatást (apa) tartalmazott.

$$Y_{ijk} = \mu + S_i + F_j + A_k + e_{ijk}$$

Y_{ijk} = az i -edik apától, j -dik tenyészetben, k éves korban, a vizsgált tulajdonsága

μ = az összes megfigyelés átlaga

S_i = a bika véletlen hatása

F_j = a tenyészet fix hatása

A_k = a vágáskori életkor fix hatása

e_{ijk} = hiba

Az értékelt tényezők között a tenyészetet és a vágáskori életkort mint fix hatást, valamint az apát, mint véletlen gene-

tikai hatást vizsgáltunk. A modellbe csak olyan tényezők kerültek, amelyek a vizsgált paraméterre bizonyított hatást gyakoroltak.

Ahol az apamodell eredménye szignifikáns hatást mutatott, ott LSD próbával vizsgáltuk az egyes tényezők hatása közötti különbségek megbízhatóságát SPSS 9.0 statisztikai program segítségével.

Az 1. táblázat mutatja az egyes tulajdonságok hatásának becslésére alkalmazott modelleket. Az apa és a tenyészet hatása mellett a 13 és 27 hónapos életkor között vágott bikák életkora is erőteljesen befolyásolta a gyarapodási és izmoltsági mutatókat. Az élő állat izmoltsági pontszáma azonban - bizonyítható mértékben - csak az apa által befolyásolt.

Az átlagosan 1163 g napi gyarapodást elérő egyedek között van olyan tenyészet, amelyből származó bikák 1309 g-mot gyarapodtak, fölényük közel 0,2 kg/nap. Az EUOP izmoltságban is jelentős eltérések vannak. A 2,76 (R) pontos átlag mellett 2,19 (O+) pontos a leg-

X	Tulajdonságok	Variancia forrása		
		Apa (S)	Tenyészet (F)	Életkor (A)
Y	Osztályok	27	12	12
	Izmoltság (pont)	****	Nem bizonyított	Nem bizonyított
	Életnapi testtömeg-gyarapodás (g/nap)	****	****	****
	EUROP izmoltság (E=1) (pont)	****	****	****
	EUROP faggyú (pont)	****	****	***

*= P<0,1 **=P<0,05 ***=P<0,01 ****=P<0,001

1. Táblázat A becslésre alkalmazott modellek és a bizonyított hatások

Tenyészet	N	Izmoltság (pont)	Életnapi testtömeg-gyarapodás (g/nap)	EUROP izmoltság (pont)	EUROP faggyú (pont)
32455	25	6,41±0,33	1163±33 ^{ab}	2,73±0,18 ^{ac}	2,31±0,13 ^{ad}
32232	12	6,47±0,83	1016±66 ^{cd}	2,51±0,37 ^{abcd}	2,61±0,28 ^{abc}
32072	37	6,28±0,26	1219±29 ^{ac}	2,92±0,16 ^{cd}	2,56±0,11 ^{bcd}
32008	84	6,49±0,18	1152±26 ^{bc}	2,46±0,14 ^{ab}	2,48±0,09 ^{cd}
31992	123	6,22±0,15	1160±24 ^b	2,69±0,13 ^c	2,68±0,08 ^b
31965	13	6,80±0,41	1159±39 ^{bcd}	2,19±0,21 ^b	2,34±0,16 ^{ad}
30941	12	6,11±0,44	1045±41 ^d	3,23±0,22 ^d	2,20±0,17 ^{ad}
30930	6	6,39±0,57	1222±50 ^{bcd}	3,02±0,28 ^{cd}	2,85±0,21^{bc}
30881	9	6,28±0,56	1120±49 ^{bcd}	3,27±0,27^{de}	2,55±0,20 ^{bcd}
30384	7	6,69±0,65	1309±53^f	2,53±0,30 ^{abcd}	2,59±0,22 ^{bcd}
30356	7	6,38±0,67	1204±56 ^{bc}	2,55±0,31 ^{abcd}	2,54±0,23 ^{abc}
30054	17	5,99±0,38	1188±37 ^{bc}	3,05±0,20 ^{cd}	2,05±0,14 ^b
Összesen	352	6,38±0,15	1163±21	2,76±0,11	2,48±0,07
Szignifikancia		NS	P<0,001	P<0,001	P<0,001

(Az azonos betűt nem tartalmazók (különböző betűkkel jelöltek) szignifikánsan (p<0,05) különböznek egymástól.)

2. Táblázat A tenyészet hatása (átlag±SE)

gyengébb, 3,27 (R+) pontos a legjobb tenyészet átlag. Ez több mint egy teljes izmoltsági kategória (2. táblázat).

Az eltérő életkorban vágott növendék bikák teljesítménye jelentősen eltérő. Bár a legjobb élő izmoltsági pontszámok a 21 hónapos korú bikák kapták, az életnapi gyarapodás egyértelműen magasabb a másfél éves kor alatti vágáskor. A 13-14 hónapos korban vágott egyedeknél mért 1300-1400 g átlagos életnapi gyarapodás

kétéves korra 1000 g alá csökken, és gyengébb az EUROP izmoltság pontszáma is (3. táblázat).

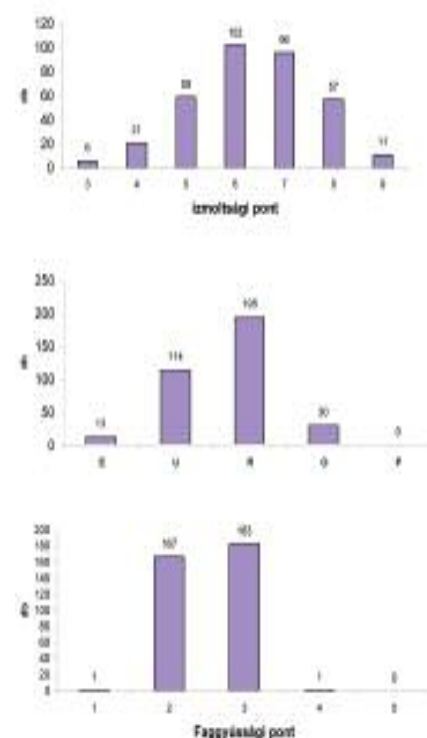
A több tenyészetben is használt bikák utódainak teljesítménye - a számítógépes modell korrekciós hatásait is figyelembe véve - jól becsülhető a 10 vagy annál több ivadék teljesítménye alapján. 1094 g és 1271 g közötti átlagértékek jellemzik az apai féltestvércsoportok teljesítményét. A legjobb EUROP izmoltság

(3,23) azonban egy átlagos izmoltsági pontszámot és hizdalmasságot (1109 g/nap) produkáló apai féltestvércsoporté.

Összegzés:

A növendék bikák több mint fele 6 illetve 7 pontos izmoltságú. Egy életnapra jutó gyarapodásuk közel 1,2 kg. EUROP minősítésük R+ átlagot mutat (85% R vagy jobb) 2,7 pont átlagos faggyúság mellett (1-2-3. ábra).

A magyar tarka növendék bikák hizlalási és vágási teljesítményét a használt bika (apa) genetikai hatása és a környezet (származás/tenyészet, a hizlalás alatti tartás és takarmányozás) is erőteljesen befolyásolja. Eredményeink alapján tenyésztő, a hizlalást végző szakember a bika és hizlalási idő helyes megválasztásával (rövidítésével) kedvező hatást érhet el az egy napra jutó gyarapodás és az EUROP izmoltság terén. Ám az életkor kevésbé erős hatást gyakorol EUROP faggyúság pontszámára, mint az apa vagy a tenyészet.

1-2-3.Ábra Az egyedek eloszlása izmoltsági pontszám, EUROP izmoltság és faggyú szerint

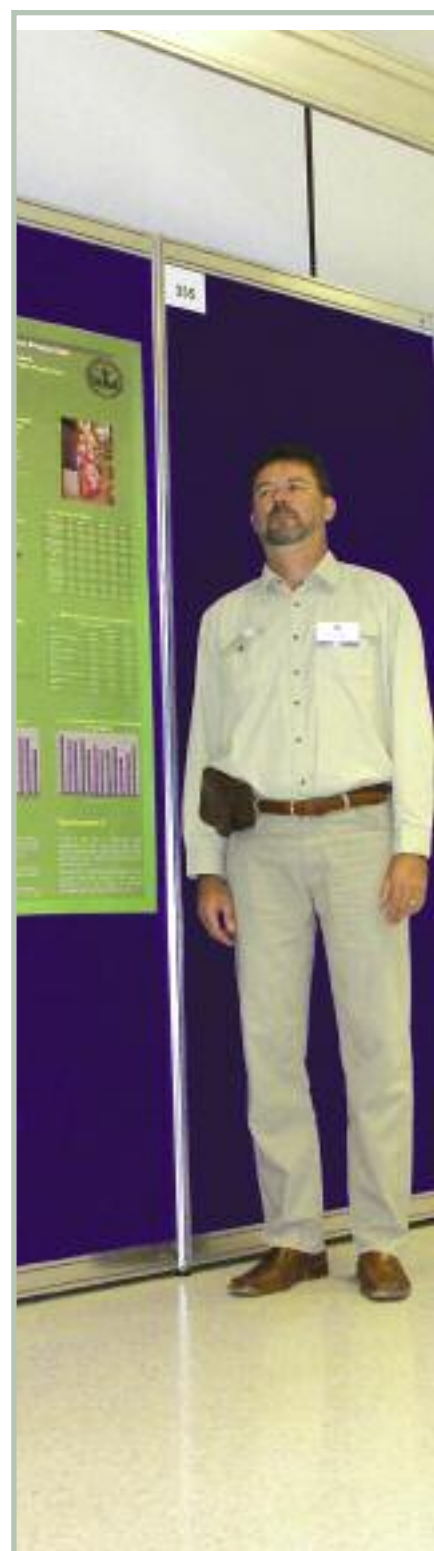

Vágási életkor (hónap)	N	Izmoltság (pont)	Életnapí testtömeg-gyarapodás (g/nap)	EUROP izmoltság (pont)	EUROP faggyú (pont)
13	14	6,17±0,40	1440±37^a	3,32±0,20^a	2,52±0,15 ^{bc}
14	25	6,47±0,34	1375±34 ^{ab}	3,07±0,18 ^{ab}	2,84±0,13^a
15	40	6,27±0,24	1341±29 ^b	2,94±0,15 ^{abc}	2,53±0,10 ^{bc}
16	46	6,40±0,22	1269±27 ^c	3,09±0,14 ^{ad}	2,49±0,10 ^{bc}
17	37	6,63±0,30	1234±29 ^c	2,53±0,16 ^{ef}	2,34±0,11 ^{cd}
18	38	6,09±0,27	1116±30 ^d	2,80±0,16 ^{bc}	2,35±0,11 ^{cd}
19	45	6,16±0,24	1098±28 ^d	2,57±0,15 ^{ef}	2,32±0,10 ^c
20	53	6,26±0,25	1077±28 ^{de}	2,52±0,15 ^{ef}	2,52±0,10 ^{bd}
21	19	6,33±0,35	1105±33 ^d	2,78±0,18 ^{bcd}	2,72±0,13 ^{ab}
24	14	7,44±0,50	986±42 ^f	2,18±0,23 ^f	2,39±0,17 ^{bc}
25	9	6,03±0,53	922±44 ^f	2,44±0,24 ^{cef}	2,27±0,18 ^c
26	12	6,29±0,50	995±42 ^{ef}	2,90±0,23 ^{bc}	2,45±0,17 ^{abc}
Összesen	352	6,38±0,15	1163±21	2,76±0,11	2,48±0,07
Szignifikancia		NS	P<0,001	P<0,001	P<0,01

3. Táblázat A vágási életkor hatása (átlag±SE)

Apai KLSZ	N	Izmoltság (pont)	Életnapí testtömeg-gyarapodás (g/nap)	EUROP izmoltság (pont)	EUROP faggyú (pont)
13399	29	6,62±0,20	1151±22	2,86±0,12	2,31±0,09
15510	13	7,12±0,27	1230±33	2,95±0,18	2,35±0,12
15511	13	5,91±0,27	1118±29	2,77±0,16	2,51±0,11
15669	15	6,74±0,26	1094±28	2,55±0,15	2,37±0,11
15670	16	6,31±0,25	1109±26	3,23±0,14	2,25±0,10
15671	10	5,48±0,30	1105±32	2,89±0,17	2,60±0,12
15672	11	5,79±0,29	1103±30	2,83±0,16	2,45±0,11
15894	10	6,49±0,30	1130±31	2,99±0,17	2,60±0,12
15895	15	6,33±0,26	1140±27	2,85±0,14	2,31±0,10
15985	10	6,54±0,30	1167±30	3,05±0,16	2,50±0,11
16113	11	6,57±0,29	1251±31	2,62±0,17	2,65±0,11
16114	19	6,47±0,24	1126±27	2,98±0,15	2,64±0,10
16242	11	6,63±0,29	1219±44	2,90±0,22	2,52±0,13
16243	12	5,85±0,28	1130±31	2,94±0,17	2,58±0,11
16244	11	6,23±0,29	1201±32	2,88±0,17	2,57±0,12
16403	12	5,80±0,28	1131±30	2,22±0,16	2,44±0,11
16454	16	6,80±0,25	1156±32	2,80±0,17	2,35±0,11
16455	14	6,20±0,27	1119±30	2,15±0,16	2,52±0,11
16456	10	5,95±0,30	1160±31	2,55±0,17	2,53±0,11
16700	10	6,31±0,30	1158±32	3,00±0,17	2,59±0,12
16890	11	6,57±0,29	1255±30	2,83±0,16	2,45±0,11
16930	14	6,63±0,27	1196±31	2,73±0,17	2,40±0,11
16931	15	6,37±0,26	1257±28	2,93±0,15	2,43±0,10
17043	10	6,25±0,30	1235±33	2,83±0,17	2,41±0,12
17044	13	6,11±0,27	1150±30	3,14±0,16	2,33±0,11
17337	10	6,01±0,30	1247±33	2,80±0,18	2,68±0,12
17367	11	6,51±0,29	1271±32	2,52±0,17	2,38±0,12
Összesen	352	6,31±0,11	1171±16	2,81±0,08	2,47±0,05

4. Táblázat A vizsgált tulajdonságok átlagértékei apánként (átlag±SE)

Dr. Polgár J. Péter a 2007. augusztus 26-29. között Dublinban megrendezett 48. Európai Állattenyésztési Kongresszuson, az angol nyelvű poszter mellett

KEREKES GYÖRGY 60 ÉVES

A Farmer Expo keretében a Holstein-fríz Tenyésztők Egyesülete, a Magyartarka Tenyésztők Egyesülete és a Génbank-Semex Magyarország Kft. 60. születésnapja alkalmából, széles nyilvánosság előtt köszönte meg Kerekes Györgynek a mezőhegyesi Ménesbirtok Zrt. állattenyésztési főigazgatójának, Egyesületünk elnökségi tagjának a szarvasmarha-tenyésztés területén kifejtett több évtizedes szakmai munkáját.

A jeles évforduló alkalmából kérdeztem pályafutásáról, élményeiről és tapasztalatairól.

MT: Visszagondolva munkásságodra, a mögöttes hagyott évekre, sikereidre, esetleges kudarcaidra, ismét a mezőgazdasági pályát választanád?

Igen, mindenképpen. Mezőhegyesen születtem, a Ménesbirtok híre, légköre, szakmai elismertsége olyan indíttatás volt számomra, amely alapvetően meghatározta pályaválasztásomat.

MT: Iskolai éveid hol töltötted?

Az általános iskolát itt Mezőhegyesen végeztem el, majd a battonyai Mikes Kelemen Gimnáziumban érettségiztem, amely abban az időben egy jó hírű intézmény volt, jó alapképzettséget adott számomra, az ott megszerzett ismeretek jó alapot biztosítottak a későbbi egyetemi tanulmányaimhoz. A Gödöllői Agrártudományi Egyetemre felvételiztem, ahol 1972-ben diplomáztam.

MT: Az agrármérnöki diploma megszerzése után egyből visszakérültél Mezőhegyesre?

Igen, nekem a Ménesbirtok volt az első munkahelyem. A szarvasmarha-tenyésztési szakmérnöki diplomámat már gya-

korló állattenyésztőként, 1976-ban szereztem meg Nagy Nándor professzor úr szakvezetésével. Ő volt a tanítómester, aki gyakornoki éveit Mezőhegyesen töltötte, kimagasló elméleti tudása mellett nagyon jó gyakorlati érzékkel is rendelkezett.

MT: Számos fórumon hangsúlyoztad a legfrissebb kutatási eredmények felhasználásának szükségességét a gyakorlati tenyésztőmunkában. Hogyan tudtad ezt pályafutásod alatt megvalósítani annak fényében, hogy tudjuk, a szakma gyakran fenntartásokkal kezeli az új ismereteket?

Mezőhegyes mindig is fogékony volt az új dolgokra. Ez nagyban megkönnyítette a korszerű ismeretek adaptálását a mindennapi munkában. A Ménesbirtok mai napig gyakorló "műhely" az agrárszakoktatási intézményeknek, legyenek azok középiskolák, főiskolák, vagy egyetemek.

MT: Pályafutásod szorosan összekapcsolódik a hazai szarvasmarha-tenyésztés újkori történelmével. Egy állami gazdaság akkoriban a szakmapolitikai döntések legfőbb végrehajtója volt. Hogyan emlékszel vissza ezekre az évekre?

Amikor 1972-ben megkezdtem szakmai pályafutásomat Mezőhegyesen - annak ellenére, hogy akkor már folytak specializált tejelő fajtákra alapozott keresztezési programok - még magyartarka volt az állomány jelentős hányada. A peregpusztai tehenészetben, ahol először mint műszakvezető később pedig mint telepvezető dolgoztam kizárólag ezzel a fajtával termeltünk. A tehenek szimentáli jellegűek voltak, kimagasló tejtermelő képességgel büszkélkedhettek. Számos híres tenyészbika került ki ebből a tehenészetből; a 2458-as Fábán, a 2126-os Kunó, majd később a 2129-es Sanyi, aki az

1970-es OMÉK-on nagydíjas lett.

Az 1972-es kormányprogram hatása Mezőhegyest is elérte, ezt követően, 1978-tól jelentős ideig a holstein-fríz fajtával foglalkoztam. Az épülő 1240 férőhelyes szakosított tehenészeti telep beruházásainak irányítását bízták rám.

MT: Ezt követően telepvezető, ágazatvezető, majd állattenyésztési főigazgató lettél.

Igen, és a munkaköröm részeként 1992-től ismét szoros kapcsolatba kerültem a magyartarka fajtával és azóta vagyok az Egyesület elnökségi tagja is. Erre az időre a magyartarka létszáma, és ennek eredőjeként az aktív populáció mérete drasztikusan lecsökkent. A fajta versenyképességének fenntartása érdekében elkerülhetetlenné vált az import tenyészbikákkal történő vérfrissítés.

MT: Hogyan élted meg ezt a változást, hiszen pályafutásod kezdete, első szakmai eredményeid és élményeid ehhez a fajta-hoz kapcsolódnak?

Nyilvánvalóan ez nem volt könnyű. Ennek ellenére mindig is törekedtünk arra, hogy itt Mezőhegyesen, ha kisebb létszámban is, de országos szinten élenjáró termelésű állományt alakítsunk ki, amely a kiváló genetikai értékű tenyészbikák keresztül hozzájárul a fajta fenntartásához, utókor számára történő megőrzéséhez. Az említett szakmai munkát egy 200 tehenes állományra alapoztuk.

Öröndetes, hogy az elmúlt évtizedben, a fajta létszáma mindkét hasznosítási típusban emelkedett, a céltudatos tenyésztőmunka eredményeként pedig genetikai értéke folyamatosan javult. Szakmainak megalapozottnak és maximálisan támogatandónak tartom az Egyesület tenyésztési koncepcióját arra vonatkozóan, hogy a húshasznú állományok borjúnevelő képességének javítása érdekében a

célpárosításoknál kombinálják a fejt és a nem fejt vonalakat. Tehát a jó küllemet és húsformákat mutató kettőshasznú teheneket húshasznú tenyészbikákkal párosítják, javítva az anyatehenek tejtermelő képességét, ezen keresztül a nagyobb borjú választási súly elérését.

MT: Amikor átnyújtottuk számodra az ajándékot, akkor azt mondtad, idézem "azért még ne temessetek el!". Szeretnél még tevékenykedni az ágazat érdekében. Mire gondoltál pontosan?

Elsősorban az évtizedek alatt felhalmozódott ismereteimet, tapasztalataimat szeretném a fiatal szakember generáció számára átadni, hiszen előttük áll még a jövő. Nem könnyű feladat ez, hiszen felgyorsult világunkban a szakmai ismeretek

tárháza napról napra bővül, a kor kihívásai pedig egyre nagyobbak.

Szerencsésnek mondhatom magam, hiszen pályafutásom jelentős hányada a hazai mezőgazdaság sikeres évtizedeire esett. Ehhez az állami szerepvállaláson túlmenően szükség volt arra is, hogy időben hozzájutottunk a legfrissebb információkhoz, technológiákhoz, adaptálni tudtuk a legkorszerűbb termelési rendszereket.

Úgy látom, hogy az előttünk álló évek, évtizedek a magyar mezőgazdaság számára egyre nagyobb kihívásokat hoznak, amelyekre csak a kellő szakmai alázattal és korszerű ismeretekkel rendelkező szakemberek tudják megadni a választ.

Köszönöm a beszélgetést!

Dr. Húth Balázs, fejlesztési- és marketingvezető, MTE

EGY KIÁLLÍTÁS KÉPEI

Képes beszámoló a Kaposvári Állattenyésztési és Takarmányozási Napokról

Két év szünet után ismét találkozott az állattenyésztő szakma a kaposvári Pannon Lovasakadémián. A hagyományosan Szent Mihály napjához kötődő szakmai seregszemlére a Magyar Mezőgazdaság Kft., a Magyar Állattenyésztők Szövetsége és a Kaposvári Egyetem közös szervezésében szeptember 27-29. között került sor. A kiállításon ezúttal négy állatfaj, a ló, a szarvasmarha, a sertés és a juh tenyésztőszervezetei és tenyésztői képviselték magukat.

A tejelő szarvasmarha fajták, valamint a Holstein-fríz Tenyésztők Egyesületének, a Magyararka Tenyésztők Egyesületének, a tenyésztést szolgáló mesterséges termékenyítő vállalkozások, illetve a technológiai berendezéseket és eszközöket forgalmazó cégek pavilonjai a fedes lovarda melletti csarnokban kaptak helyet.

A Magyararka Tenyésztők Egyesületének taggazdaságai a fajta fejt változatát hét szűz üszővel, három vemhes üszővel, nyolc első- és többtejlaktációs tehénrel, míg a nem fejt, húshasznosítású változatát három borjas tehénrel mutatták be a látogatóknak.

A kiállított kettőshasznosítású tenyészállatok show-bírálatára a rendezvény első napján, délután került sor. A példaértékűen felkészített egyedeket három kategóriában (szűz üsző, vemhes üsző, tehén) Vágó Barnabás az Egyesület küllemi bírálója rangsorolta és díjazta a fajta tenyészcélját leginkább reprezentálókat. A bemutatott szűz üszők között első helyezést ért el a 401 katalógus számú Lujza, apja a 18429 Jáki Csóka Radnab, tenyésztője a Rádóci Agrár Kft., Egyházasrádóc. Második díjat kapott a 404 katalógus számú Capi, apja a 18928 Rene, tenyésztője Rongits Ferenc, Máriakálnokról. A népes kategória harmadik helyén a 408 katalógus számú Cirok végzett, apja a 15672 Jáki Tekergő Husaldo, tenyésztője a Family Kft., Messterháza.

Mivel a vemhes üszők között mindössze három egyed került bemutatásra, ezért az összevetés során csak két díj kiosztására került sor. Első lett az 502 katalógus számú Füttyös, apja a 14179 Bonyhádi Pálinkás Zitat, tenyésztője a Teveli Mg. Zrt., míg a második helyezett az 501 ka-

talógus számú Juca, apja a 14989 Teveli Sepi Strahlist, tenyésztője a Rádóci Agrár Kft., Egyházasrádóc.

Az esemény csúcspontját a tehén korcsoport bírálatja jelentette, ahol nyolc példaértékűen felkészített és bemutatott tenyészállat közül kellett kiválasztani azt a három egyed, amelyek a leginkább reprezentálják a modern kettőshasznosítás tenyésztésfilozófiáját. A vázolt tenyészcejt legjobban a 601 katalógus számú Flóra testesítette meg, amely korrekt lábszerkezetével, kiváló tőgyalakulásával méltán érdemelte ki az előkelő első helyezést. Apja a 17570 Bonyhádi Bertalan Humlang, tenyésztője Ráczné Gyalog Stefánia Jákról. Második lett a 604 katalógus számú Vilma, apja a 16601 Rumba, tenyésztője a Teveli Mg. Zrt. A tehén kategória harmadik helyezettje, amely egyben elnyerte a Magyararka Tenyésztők Egyesületének legszebb tőgyű tehénnek járó különdíját is, a 608 katalógus számú Rózsa, apja a 16601 Rumba, tenyésztője Ráczné Gyalog Stefánia. A Kaposvári Állattenyésztési és Takarmányozási Napok Tenyésztői Nagydíját a

601 katalógus számú Flóra érdemelte ki Ráczné Gyalog Stefánia tenyészetéből.

A Magyarartarka Tenyésztők Egyesületének második különdíját a Kaposvári Egyetem Állattudományi Kar kapta az ivadékvizsgálatban való aktív közreműködésért.

A húshasznú magyarartarka bírálatát dr. Korchma Csaba az MGSZH főtanácsosa, Márton István a Hereford, Angus és Galloway Tenyésztők Egyesületének ügyvezető igazgatója és Márton Judit tenyésztésvezető végezték.

Első díjat kapott a 30930 1473 0 ENAR számú Gabi, apja a 14816 Gyúrói Sámán Hold, tenyésztője a Csörnóc-menti Szö-

vetkezet, Vasvár. Második lett a 30881 0811 2 ENAR számú Cifra, apja a 15603 Fredlund Indianer, tenyésztője a Petőfi Mg. Kft., Derecske, tulajdonosa a Tarka-Hús Kft., Polány. Harmadik helyezést ért el a 32074 6286 4 ENAR számú Kökény, apja a 15655 Harmanus, tenyésztője a Petőfi Mg. Szövetkezet, Kocsér, tulajdonosa a Tarka-Hús Kft., Polány.

Az Egyesület elkötelezett törekvése, hogy a szakmai fórumokon, a regionális és az országos kiállításokon népszerűsítse a magyarartarka fajta húsból készített ételeket, a fogyasztókkal megismertesse kiváló minőségüket, különleges ízvilágukat. Nem történt ez másképp a

kaposvári seregszemlén sem, a rendezvény első napján Ments András és Kovács Dezső által készített pörköltkülönlegességgel láttuk vendégül tenyésztőinket és vendégeinket. A kiváló alapanyagot Ráczné Gyalog Stefánia ajánlotta fel e nemes alkalomra.

Annak ellenére, hogy az időjárás nem mindig volt kegyes hozzánk, jó hangulatú, családias kiállítást tudhatunk a hátunk mögött. Őszintén reméljük, hogy a lelkes szervezők és az elkötelezett tenyésztők munkájának eredményeként a Kaposvári Állattenyésztési és Takarmányozási Napok ismét elfoglalja méltó helyét a regionális kiállítások sorában.

VII. Tarka Fesztivál, Bonyhád 2007. augusztus 10-11.

Fotók: Máté Réka, Harmat Ákos, Vágó Barnabás

VII. Tarka Fesztivál, Bonyhád 2007. augusztus 10-11.

Fotók: Máté Réka, Harmat Ákos, Vágó Barnabás